

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

12.09. 2019 klo 13.00-16.00, MTK, Helsinki

Maitoarvoketjuryhmän kokous

Nimi	Organisaatio	Paikalla 12.09.2019
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	X
Leena Ala-Orvola	MTK	x
Aino Wathen	Valion luomuneuvotteluryhmä	x
Mirva Tollet	Valio	x
Tuomo Tupasela	Luke	
Erkki Mikola	Suomisen maito	
Minna Slotte	Arla	
Sanna Ketonen	Kesko	
Heidi Salmi	SOK	
Leena Suojala	MTK	X (verkkoyhteys)
Mauri Penttilä	Maitovaliokunta	x
Brita Suokas	Luomuliitto	x
Kristiina Sarjokari	Valio	X (verkkoyhteys)
Sanna Eklund	ProAgria	x
Pia Mäkelä	Ruokavirasto	x
Aura Lamminparras	Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

1. Kokouksen avaus
2. Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
 - Miten luomu voisi nykyistä paremmin hyötyä vastuullisuuspuheesta
3. Mitä maitotilojen tuotosseurannan tulokset kertovat? Sanna Eklund, Pro Agria
4. Luomu Ruokatutkassa ja muussa opetusaineistossa
5. Luomu hyvin mukana hallitusohjelmassa
6. Ruokaviraston kanta luomussa sallittuihin täydennysrehuihin (klo 15.00)
7. Muut asiat:
 - Luomuelintarvikepäivä 2.10.
 - Arvoketjuryhmien yhteiset pikkujoulut 26.11.
 - Muut mahdolliset asiat

Lyhyt katsaus tuotanto- ja markkinatilanteeseen

- Markkinakatsaus 1.7.2018-30.6.2019

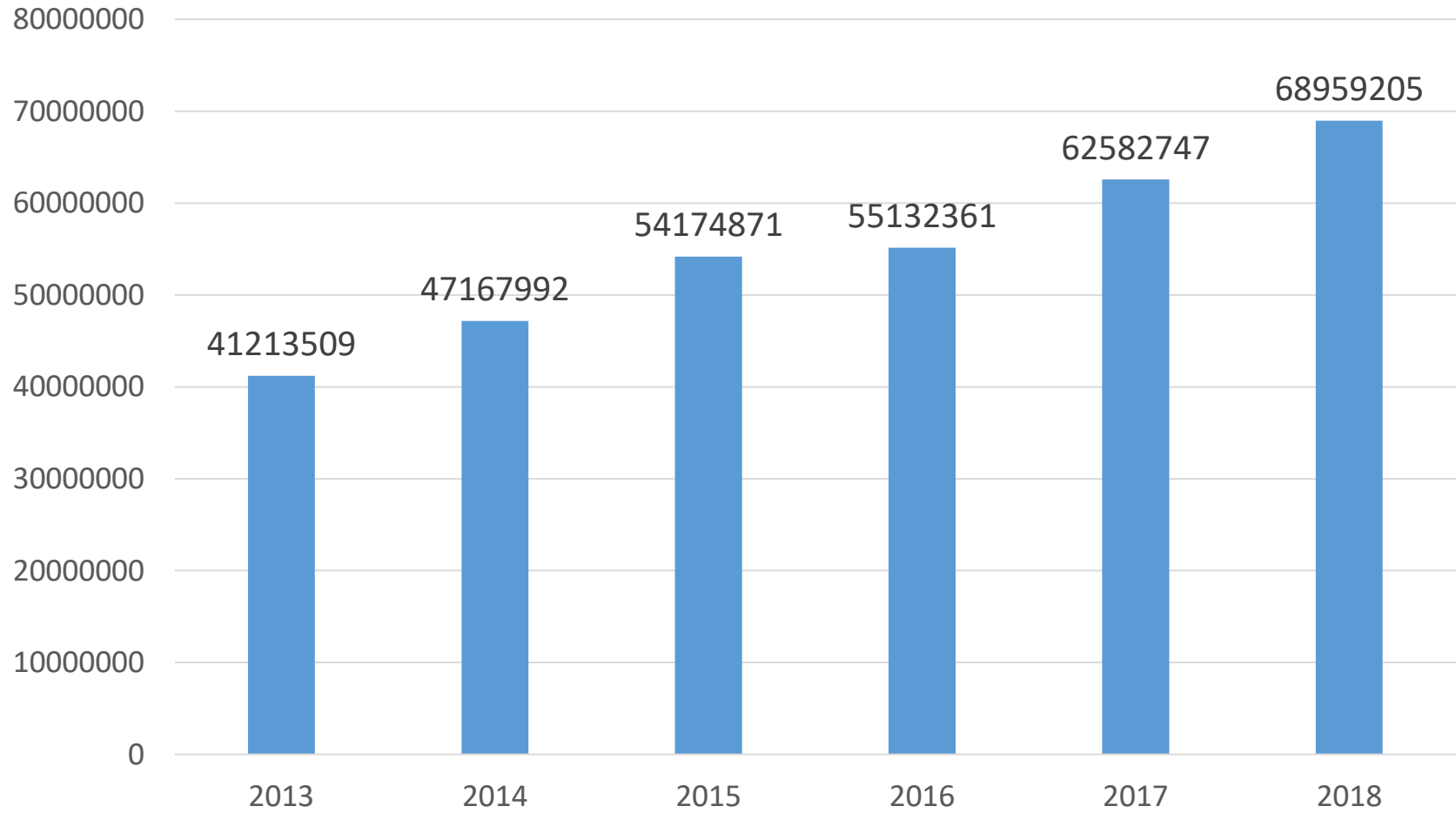
• Luomun myynti	kehitys +7 %	(vuodentakainen + 13 %)
• Nestemäiset maidot	kehitys +0,2 %	(vuodentakainen + 13,9 %)
• Juustot	kehitys +13,9 %	(vuodentakainen +16,3 %)
• Välipalat	kehitys -10,1 %	(vuodentakainen +58,3 %)
• Keltaiset rasvat	kehitys + 24,7	(vuodentakainen +25,1 %)

Lyhyt katsaus tuotanto- ja markkinatilanteeseen

- Nestemäisten maitotuotteiden kulutus laskee yleisesti.
 - Tämä vaikuttaa tietenkin myös luomuun, jonka myynti ei juurikaan kasva vähittäiskaupoissa.
 - Luomumaidon myynti kasvaa kuitenkin edelleen hyvin kokonaisuutena - kasvu tulee nyt HoReCa-puolelta, jonne halutaan lisää luomua.
- Luomumaitotuotteista kasvaa vahvasti myös vähittäiskaupassa juustot ja keltaiset rasvat.
- Puolen vuoden välein tehdyssä myyntikatsauksessa voi olla myös ajoittaisia heilahduksia - markkinaa ja erityisesti tuoteryhmäkohtaisia kasvuja on hyvä seurata jatkuvasti myös pidemmällä aikajänteellä
- Ryhmä keskusteli vaikuttaako Vapaan lehmän maidon markkinointi luomun kulutukseen ja miten luomumaidosta tulisi viestiä
 - Luomussa on edelleen n. 20 parsinavettaa, joka on alle 5% lehmistä, uusia ei tule
 - Kuluttajille on hyvä viestiä luomusta kokonaisvaltaisena järjestelmänä
→ päätettiin odottaa uuden luomun kuluttajabarometrin tulokset ennen kuin mahdollisesti päätetään miten yhdessä viestitään luomusta (erityisesti parsinavetat).

Luomumaidontuotanto

Vastaanotettu luomumaito (l)

ProAgrian tuotosseuranta

Sanna Eklund esitteli ryhmälle ProAgrian tuotosseurantaan, joka myös pöytäkirjan liitteenä. Huomioita:

- Valtaosa tuotosseurannan kriteereistä luomussa ja tavanomaisessa samalla tasolla, mm. poikimaväli, lepokauden pituus, siemennys
- Luomumaidossa tavanomaista enemmän utareterveydestä kertovia soluja.
 - Syynä tähän ehkä se, että luomulehmille annetaan tavanomaista vähemmän antibiootteja, lehmät laitetaan mieluummin umpeen ja maito vasikoille.
- Väkirehun osuus luomutiloilla selkeästi pienempi, johtuen jo luomun määräyksistä.
- Rasvapitoisuus luomumaidossa tavanomaista alhaisempi
 - Toisaalta korkea karkearehupitoisuus nostaa rasvapitoisuutta, mutta apila taas vaikuttaa alentavasti rasvaan.
- Ihmetystä herätti, että luomussa oli tavanomaista enemmän lypsämättömiä lehmiä. Mitä on karjan lypsämättömät lehmät? Onko kyseessä ns. imettäjälehmät?
- Myös säilörehun syönti-indexi arvo ihmetytti → apilalla pitäisi tulla korkeampi?
 - Myös lajikevalinnoilla voi vaikuttaa syönti-indexiin
 - Erilaisiin tilanteisiin tarvitaan erilaiset rehut, luomumaitotilat tarvitsisivat enemmän tietoa työnsä tueksi.

Nasevan tulokset

- ETT:ltä saatu aineistoa Nasevan tiedoista. Nasevan tietojen mukaan luomussa on tavanomaista paremmin yleisesti hyvinvointiin ja olosuhteisiin liittyvät asiat, kuten kokonaistila, vedensaanti, puhtaus, makuualusta, laidunnus ym.
- Nasevan tiedot selkeitä tuloksia siitä, että luomun säännöillä on positiivista vaikutusta eläinten hyvinvointiin.
- Ryhmä piti tuloksia hyvin positiivisina ja toivoi selvitystä voitaisiinko niitä jossain muodossa julkaista.

Luomu Ruokatutkassa ja muussa opetusaineistossa

- Ruokatutka kampanja jatkaa Cocomms:n vetämänä vielä ainakin tämän lukuvuoden.
 - Mahdollinen jatko myös lukuvuodelle 2020-21
- Kampanjalla on ollut hieman vaikeuksia tavoittaa kattavasti kohderyhmää
- Tämän lukuvuoden teemoja luomu, välipalat, life hacks
- Pro Luomu tuottaa kampanjaa varten 5 luomuaiheista tehtävää sekä artikkelin luomusta.

Luomu hyvin hallitusohjelmassa

- Kotimaisten luomutuotteiden osuutta ruuantuotannossa, elintarvikejalostuksessa, kotimaan kulutuksessa ja viennissä lisätään
- Uusien luomusitoumusten rahoitus vuodelle 2020 varmistetaan
- Päivitetään kansallinen luomustrategia ja
- Vahvistetaan ja vakiinnutetaan Luomuinstituutin rahoitus

Täydennysrehut

- Ruokaviraston Pia Mäkelä saapui paikan päälle vastaamaan alan lähettämään kirjelmään.
- Ruokavirastossa on keskustelu asiasta paljon sisäisesti sekä yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa
 - Mitä enemmän asiaa selvitetään, sitä mutkikkaammaksi se tuntuu menevän
- Asia vietiin lopulta Ruokaviraston strategiseen johtoryhmään
 - Johtoryhmä totesi, että riskit sanktioihin ovat isot, jos poiketaan EU:n lainsäädännöstä
 - Johtoryhmä on linjannut, että nykyinen ohjeistus pidetään voimassa, uusia poikkeuksia ei tule
- Ministeriö on alustavasti miettinyt, että näille kyseisille 4:lle poikkeusaineelle haetaan EU:sta pysyvää lupaa.
 - Prosessi voi kestää kuitenkin useita vuosia.
 - Ei ole takeita, että asia menisi EU:ssa läpi.

Täydennysrehut - keskustelua

- Luomumaidon arvoketjutyöryhmä ilmaisi huolensa eläinten hyvinvoinnista. Esille tuli muun muassa seuraavia kohtia.
 - Eri maiden erilaiset käytännöt, joista kuitenkin on vaikea saada ”virallista” tietoa.
 - Voisiko sairaalle eläimelle antaa rehuvalmistetta lääkkeenä?
 - Ruokavirasto ei voi pitää yllä ns. positiivistaa sopivista aineista
 - Voisiko ProAgria / Luomuliitto / MTK / Luomuinstituutti ruveta ylläpitämään ns. neuvonnallista positiivistaa?
- Pia Mäkelä toi myös esille, että Ruokaviraston viranomaisilla on hankala kaksoisrooli luomuasioissa, sillä he ovat sekä maksava että valvova viranomainen.
- Pia Mäkelä lupasi, että Ruokavirasto palaa vielä tarkemmin täydennysrehuja koskeviin yksityiskohtiin.

Mtech - Miten varmistetaan luomun kirjanpitovelvollisuus?

- Webvisun ylläpito loppuu ja se tullaan poistamaan kokonaan.
- Vastaavat ominaisuudet on tulossa Minun maatilani - ohjelmaan, mutta kaikki ei tule kerralla - ohjelmaa päivitetään koko ajan
- Tavoitteena on, että koko luomutilan kirjanpito olisi yhden ohjelman alla
- Aino Wathen on mukana uuden ohjelman suunnittelussa ja vie ryhmän terveiset eteenpäin.

Muut asiat

- Luomuelintarvikepäivä 2.10.
- Arvoketjuryhmien yhteiset pikkujoulut 26.11. klo 13.00-17.00 (17.30) Härmän Ratissa:
 - Saapuminen paikalle ja esittäytyminen, jouluglögi
 - Tervetuloa Härmän Ratiin, Talon isäntä Juha Ollila kertoo ravintolasta ja erityisesti siitä, miten Ratissa on onnistuttu nostamaan luomun osuus 98 %:iin.
 - Buffee lounas (omakustanteinen 14,50 euroa)
 - Miltä meno näyttää? Kunkin arvoketjuryhmän puheenjohtaja luo katsauksen siitä, missä mennään kyseisen arvoketjun osalta, mitkä ovat näkymät, mahdollisuudet ja kehittämistarpeet.
 - Miten eteenpäin; mitä voitaisiin tehdä yhdessä?
 - Välillä nautitaan talon herkkuja.
 -
 - Tilaisuus päättyy noin klo 17.00- 17.30.
- Ilmoittaudu mukaan pikkujouluihin info@proluomu.fi 18.11 mennessä.